

*Eorum quae per
ritones conti-
nentur functio-
num examina.*

*Generationis
organorum.*

Fœtum.

*Cordis ipsius
subministran-
tium partium
usque examina.*

rum sit, cerebrum diutius in illa administratione suo munere fungi, quam commodè Galenus fieri arbitrabatur. respirat enim in hac sectione diutissime animal, & alias mouetur. si uerò currit, itaq; multo spiritu indiget, non multo post concidit: quanquam adhuc postea cerebrum animalis spiritus substantiam recipiat, ab illis arterijs quas per transversos ceruicis uertebrae processus caluariam petere recensui. Ceterum hoc loco ubi de uiuorum sectione obiter tantum pertractandum duxi, haud proposui Galeni aut rectè, aut minus rectè celebratas uiuorum sectiones recensere: quum hic abundè fecero, si perfunctoriè aliquot sectiones recenscam singulis libris dicatas. Atque quum iam ad quintum usque sit deuentum, modò de nutritionis organis sermonem instituamus, quorum munus ferè in mortuorum sectione etiam discimus. Videmus enim peritonæum omnium ipso complexorum organorum esse inuolucrum, omentum ut & mesenterium uasorum deductioni & distributioni optimè subseruire, uentriculum cibos & potum conficere, hosq; per stomachum huc deferri. Quanquam & uiuos canes, qui modò paulo aut multo antè cibum sumperunt uiuos aggredi, atque ita etiam intestinorum munus rimari, nihil prohibeat. Iecoris autem officiū, ut etiam lienis, aut renum, aut uesicæ, in uiuorum sectione uix melius quam in mortuorum intueri possumus. nisi quis uiuo cani lienem excicare uoluerit, uti & ego aliquando feci, diebusq; aliquot canem asseruauit. Atque ita etiam renem aliquando excui: uerum uulneris curatio molestior est, quam quæ hinc sumitur cognitio iucunda, nisi quis nō tam organorum cognitionis ratione has sectiones aggredieretur, quam ut manum exerceat, ac abdominis uulnera aptè suere discat: quod & in intestinis studiose experiendum est, quo quis uulnerata cōsuere, atque in abdomen quum exciderint, imponere assuescat. Verum hæc perinde ac ossium luxationes, & fracturæ quas in brutis, ut & medicaminū quorundam uires aliquando tentamus, exercendis potius manibus, & rectæ curationi instituendæ, quam organorum officijs indagandis conducunt. Porro uiuas sectiones instrumentorum generationi subseruiuntur indies ferè in ramicum curationibus, & in animalibus quæ castrantur obseruamus. atque illæ propemodum uasis seminarijs & testibus spectandis sufficiunt: nisi quis illam quoq; addere uelit, qua testis substantiam ex tunica ipsi proximè obducta eximimus, aut etiam à seminarijs uasis testis substantiam unā cum illa tunica rescindimus. Verum in fœtum uiua administratione iucundum est spectare, qualiter simulatq; fœtus aërem ambientem contingit, respirare nititur. Atque hæc sectio opportunè in cane aut sue obitur, quum nō multo post lus est paritura. Si enim ipsius abdomen ad peritonæi usque cavitatem diuiseris, atque dein uterum quoque in unius fœtus sede aperueris, ac secundina ab utero liberata fœtū mense imposueris, cernes per pellucidas membranasq; ipsius tunicas, qualiter frustra respirare conatur, & ueluti suffocatus moritur. si uerò ipsius inuolucra pertuderis, fœtusq; caput illis liberaberis, mox illum ueluti reuiuiscere, & eleganter respirare cernes. Atque quū id in uno fœtu indagaues, alium aggredieris: quem ab utero nō liberabis, uerum apertum uterum ita inflectes: & inferiùs illic aperies, ubi fœtus secundinum desinere, aut secundinæ inferiorè partem haberi arbitaberis, quo scilicet ea uteri pars integra seruetur, quæ secundinæ obnascitur, per reliquam uerò sedem fœtus detectus sit. ita enim spectabis arteriarū uteri, & dein secundinæ pulsum: & fœtu adhuc in suis membranis ueluti sursum protruso, cernes umbilicum petentiū arteriarum motum, & fœtum nondum respirare, neque etiam ad respirationem conari. mox uerò atque membranas pertundes, fœtus respirabit, & umbilici arteriarum pulsus interciderit, pulsantibus interim adhuc uteri arterijs. In cordis & pulmonis functionibus pleraq; expendimus, motum uidelicet pulmonis, & num aspera arteria eorum quæ bibuntur portionem assumat: dein cordis dilatationem & cōstrictionem, num idem rhythmus sit pulsus cordis & arteriarū, & dein qualiter uenalis arteria distendatur ac cōprimatur, & quī execto corde animal adhuc uiuat. In quibus obseruandis, magnoperè animali indigeremus lato pectoris osse donato, & membranas thoracem interserpientes tam distantes obtinente, ut diuiso secundum longitudinem pectoris osse, sectionem inter eas membranas ad cor usque ducere possimus, citra thoracis cavitatem (quibus pulmones continentur) pertusionem. Verum quum nullum eiusmodi animal præter hominem, & non caudatam simiam occurrat, in canibus ac porcis illisq; animalibus quorum nobis datur copia, sectiones ita sunt aggrediendæ, ut prædicta omnia intuearis. Quod itaque pulmo thoracis motum sequatur, hinc patet, quòd sectione in aliquo costarum intervallo ad thoracis usque cavitatem ducta, læsi lateris pulmonis pars concidat, neque amplius cum thorace distendatur, reliqua adhuc pulmonis parte thoracis motum sequente: quæ etiam mox concideret, si & in altero latere sectione in thoracis usque cavitatem molieris, atque ita animal etiam si thoracem aliquandiu moueat, non minùs morietur quam si suffocatum esset. Verum in hac administratione obseruandum uenit, ut sectionem quam proximè ad superiorem alicuius costæ

stæ ducas, ne ad inferiorem sectionem dirigens, uasa huiusmodi illinc proflueret, qui aëris per uulnus immitti & monis loco tibi imponeret. Incautè enim secantibus ei pulmonem aliquandiu etiam sua insita ui distendi oportet cum thorace sequelam uideas, ex altero latere duarum uenarum dissecabis, & sectionibus per illarum costarū interreflectes, ipsasq; franges, quo opportunam cōstituas uiderere queas. quum enim thoracem partem thoracis cide sint, per facile est, per eas pulmonis partem thoracis illis etiam membranis leuiter pertulis considerare, & Priusquam tamen eas pertudas, cōduxerit arteriæ uenarum quæ iam cōcidit, manibus apprehendere, & aliquot usq; discas num ille perinde atque cor moueatur. Cordis enim præcipuè si cordis inuolucrum diuiseris, atque ab illa ministrationem molieris. Conduxerit uerò hanc in sinu monis pars adhuc moueatur, & etiam uniuersum arteriarum re queas. In huiusmodi quoque administratione non uno uinculo uasa ab ipsa proceduntia simul & ocyus in bis, solutisq; quibus animal colligatum est laqueis, cu etiam ita affectos canes, sed præcipuè feles, cucurrisse, rectius spectabis, si mox atque canem asseri alligaueris lagines, quæ illæ ossibus continuantur, in utroq; latere ab unius sectionis fine transversim ad finem alterius sectionisque amplitudinem molieris, & leuato pectoris osse pro transuerso ab ijs liberato, pectoris os ad animalis cordis inuolucro, una manu cor apprehendes, & alia continabis. Quanquæ hæc omnia melius obibis in e uberiorè in scholis exhibere cōsueui, atq; hanc ideo sim perferibam prolixiùs, ut ab alijs leuiori negotio etiā a partium examine, parum omnino in uiua sectione uide uel theologorum nostratum causa, memoriam, ratione adimere debeamus, utcunque illis cum homine eadem diosus, & in mortuorum sectione uersatus, nullaq; hæc mihi cōsultum uelim, si quod aliàs longe lubentissimè instituerem. Quòd tamen ad sensum & motum attineret. Atque hinc eadem indagandi est ratio, quam in ner Num uerò cerebrū sentiat, in homine uenit inuestigare indicet num dolore afficiatur, num uero quo cerebrum al indicies experiri integrum est. Rursus caluariam canis p dextrum aut sinistrum aperiri, ac quī animal motum per recipiat, neminem ambigere arbitror. Porro sectionem licebat, in prægnante cane, aut sue aggredieris: quanqu gis conueniat, canis enim aliquandiu ligatus, utcunque ululat: itaq; uocis ablationem aut resolutionem interd animal ut supinum iaceat, anterioremq; colli sedem, & li feri ita quam poteris ualidissimè alligabis, quemadmod nit: quanquam id quisq; pro sua industria, rerumq; copia facile præstabit. haud enim arduum est asserere quempiam sumere, cui foramina insint, ligandis cruribus apta: aut si nulla adsint foramina, promptè asseri duo baculi subijciuntur, illisq; crura aduinciuntur. Inter cætera autem, superioris maxillæ præcipua habenda est ratio, ut illa ualidè asseri firmetur, quod feceris catenula, aut corda quapiam robustiore ante dentes caninos ligata, ac de aut ut commodius duxeris commissa, ut scilicet collum